

Efter Dagsordenen gif man derpaa til: Første Behandling af Forslag til Lov om Medbestemmelsesret for Communerne ved Valget af deres Præster.

(Lovforslaget findes i Anhang A. Spalte 647—48).

Waltzer: Dette Lovforslag, som jeg herved anbefaler til Thingets ærede Medlemmers Overveielse, slutter sig til den Frihed i det Enkelte, som vi ved Grundloven ere i Bestodelse af i det Hele taget. Det har til forskjelligs Sider, og fra de forskjelligste Sider her i Salen ofte været gjort gjældende, at Communerne burde overgives al den Ret til at ordne deres egne Anliggender, som Hensyn til det Heles Vel kunde tillade. Jeg troer, at dette Forslag, saa godt som noget andet og mere end de fleste andre, er Communen vedkommende. Det er ikke alene fra den materielle Side, — da, som bekendt, Communerne selv lønne deres Præster —, at der maa tages et billigt Hensyn til, at deres Interesse tagtages; men det aandelige Forhold, hvori de staae til deres Præster, har ligeledes en stor Betydning, og i vore Tider, da kirkelig Sands mere har udviklet sig, troer jeg ogsaa, at det vilde være ønskeligt, om Communerne ved en Medbestemmelsesret kunde lægge et lille Lod i Vægtfaalen med Hensyn til, hvem de skulle have til deres Præster. Det er bekendt nok, at Forholdet imellem Præsten og Menigheden paa mange Steder langt fra er saa godt, som det burde være; ja, der findes endogsaa Steder, hvor al Søgen til Kirken saa godt som er ophørt; der er mig idetmindste eet Sted bekendt, og der er maaskee flere andre, hvor Situationen er saadan, at der som oftest slet ingen Gudstjeneste finder Sted, fordi Menigheden ikke søger til Kirken, ja, det har endogsaa været Tilfældet paa det Sted, som jeg sigter til, at Folk, naar de skulde giftes, have maattet leie Folk til at gaae i Kirke, uden hvilke Tilhysning ikke kunde finde Sted. Man kan ikke nægte, at naar — skjøndt der vistnok er meget saa saadanne Tilfælde som det af mig berørte — Forholdet alligevel paa mange Steder er saa beklageligt mellem Menighederne og deres Præster, som det i Virke-

ligheden er, hidrører det ofte fra, at Menighederne skulle lade sig nøie med de Præster, som Statsmagten troer at burde beskikke dem. Jeg skjønner meget vel, at der vil møde mange og store Indvendinger mod mit Lovforslag, og jeg tør derfor heller ikke nære nogen Tro til, at det for det Første vil blive til Lov, men jeg troer ogsaa, at mange af de væsentligste Indvendinger, der ville blive fatte dertmod, ville søge deres Grund i den Forstyrrelse, som det vil bringe mellem alle Aspiranterne til Præsteembederne, navnlig af den yngre studerende Klasse. Men, naar det bliver erkjendt, at Forslagets Grundtanke fortjener Bisald, vil man ogsaa nok komme til saadanne Anskuelser, at det i Tidens Løb vil blive gennemført, og efter min Mening vil det være en alvorlig Paamindelse for dem, der aspirere til at blive Præster, at de — saaledes som det tidligere har været Tilfældet og formodentlig er det endnu, naar de unge Studerende skulle bestemme sig for et Embedsstudium — spørge sig selv, hvad de have indre og ydre Kald til, men ikke, hvad der snarest vil føre dem i Levevei, det er en Betragtning, som, hvad man historisk kan estervise, i mange Aar har gjort sig gjældende hos Fleertallet af de Studerende, og jeg troer ikke, at det under de nærværende Forhold vil blive anderledes. Men, naar man har det bestemt for Die, at man maa have særegne Qualificationer for at kunne komme i Betragtning til geistlige Embeder, troer jeg ogsaa, at de unge Studerende ville henvende Opmærksomheden mere derpaa end tidligere, naar de overveie med sig selv, hvilket Embedsstudium de skulle vælge, og at dette i Tiden vil fremkalde en bedre Præstestand end den nuværende. Det var ogsaa muligt, at den Omstændighed kunde medføre en Forandring i den hidtil bestaaende theologiske Examen, noget mere nærmende sig den, der bestaaer ved Kiels Universitet. Vi have optaget saamange mindre heldige Ting efter Lydsterne; — jeg troer, at det vilde være gavnligt, om vi i denne Retning optog den Maade, hvorpaa de afholde den theologiske Embedsexamen, og hvor blandt Andet de praktiske Prøver ere en integrerende Deel af selve Examen og tillægges en højere Betydning med Hensyn til